

דבר המערכת

מילות השיר "Tradition" מהסרט "כנר על הגג" התנגנו באוזני בבואי לכתוב פתיח לגליון זה. מסורות בליד"ה?

מאיה להתחיל, יש כל כך הרבה וכולן יפות וחשובות. ובראשן המשפט המוכר כל כך, המלווה אותנו בכל פרסום: תרבות של מצוינות כבר 80 שנה... (על כך יכתוב ד"ר גלעד אמיר). התלבטנו ארוכות לאיזה פורום והניחולטר מוקדש הפעם למסורות ליד"ה הוותיקות והמעט חדשות משתה פורים, מסורת רבת שנים, ייחודית לליד"ה. אז זהו, נפל הפור והניחולטר מוקדש הפעם למסורות ליד"ה הוותיקות והמעט חדשות יותר. אני משוכנעת כי שכחנו חלק מהן, אתם מחזמינים להזכיר לנו נוסף אותן בגליון הבא. ואם כבר מזכירים את הגליון הבא, אז הנושא שלי יהיה "חדשנות", כן, מסורת מול חדשנות: זה היה נושא כנס החינוך בתשע"ז, שאורגן בשיתוף פעולה עם ביה"ס לחינוך של האוניברסיטה העברית, ותקע יתד למסורת חדשה.

"איפה הייתם כשהייתם קרבה?" ... גליון זה הוא גם גליון הסטורי. אנו מזמינים אתכם לקחת חלק בכתיבת ההסטוריה המקוונת של התיכון ליד האוניברסיטה העברית. בית הספר משק פלטפורמה אינטרנטית חדשה, עליה הוא שוקד כבר מספר חודשים, אבל אנחנו צריכים את עזרתכם. אז אתם, קהילת ליד"ה, מחזמינים לפתוח את "סיפור מקומי": לגלוש, להיזכר, לנבחר בבידוד ולהזין טקסטים ותמונות ושכחות כי כל אלה יירשמו בדפי ההסטוריה של ליד"ה, ואתם חלק ממנה.

איזית טל, אחראית פיתוח משאבים וקשרי קהילה

סיפור מקומי - סיפור של התיכון ליד האוניברסיטה העברית

לאחר מחשבה ועבודה רבה, עולה לאוויר פלטפורמה אינטרנטית בשם "סיפור מקומי", המספרת את סיפורו של תיכון ליד"ה מיום הנחת אבן הפינה בשנת 1935 ועד ימינו, עם הפנים לעתיד... הרעיון המרכזי שעומד מאחורי הפלטפורמה השיתופית הזו הוא שאתם, הבוגרים, צוות המורים, התלמידים ואנשי הקהילה, תעלו לציר הזמן את אוצרות התיעד שלכם: תמונות וסרטונים, מסמכים, תגובות, הזכרונות, וכך ניצור ביחד את סיפור של התיכון ליד האוניברסיטה העברית. נשמח לתכנים ויזואליים הקשורים להתפתחות המקום, בכל תחום: מורשת, טקסים, חגים ומסורות, הישגים אישיים, תמונות מחזור, פרויקטים מיוחדים, וכו'. את החומרים ניתן להעלות בקלות רבה, בכל עת, מכל מחשב או מכשירי טלפון, לחלוףין. ניתן גם לשלוח אלינו ואנו נעלה את החומרים (התכנים יעברו בקרה לפני פרסומם). כבר בהצעה הראשונה תוכלו לראות שהאתר הוא תחילתו של הסיפור והוא מחכה שימלאו אותו. כלי התיעד שייך לכולנו, וככל שנוסיף ונדחש, כך הוא יהיה מעניין יותר. **לאתר, לחצו כאן.**

נא להכיר: פרוץ יהודה ליבס

פרופסור יהודה ליבס, חתן פרס ישראל למחשבת ישראל לשנה זו, הוא בוגר בית הספר ממחזור כ"ז (1965).

תרומו של ליבס להבנת תרבות ישראל, חורגת מפרשנות המקורות ותולדות ישראל גרידא, והיא מעשימה המעלה משמעות את יכולתו להבין את התהליכים הנמרצים המשתנים במרחב וזו כיום. שיטתו המחקרית פורצת הדרך, מהווה עבורנו השראה, בכך שהיא משלבת בין בקיאות והסתמכות על הידע הקיים, לבין יצירתיות וחדשנות מחשבתית.

מפי בוגר - יואל שר, מחזור י"ג, תשי"א - 1951

כשליד"ה היה בית-הכרם

פעם ליד"ה היה ביה"ס התיכון בית-הכרם. למה תיכון?

סברנו שזה משום שהוא היה האגף האמצעי, המרכזי במבנה בין ביה"ס העממי לדוגמא לבין הסמינר למורים. עם מתקנים משותפים, כמו מגרשי המשחקים ואולם ההתעמלות.

המחזור שלנו למד בתיכון לפני, בזמן ואחרי מלחמת השחרור. עם פרוץ המלחמה והמצור על ירושלים הפסיקו האוטובוסים את נסיעתם, גרם בקומים העירוניים. התקופה מה עברנו בפרטית בני ברית, רחוב המקביל לרח' הקובשים בעיר, היום רחוב אתיפוסיה.

עם חמרת המצב גייסו אותנו במסגרת הגדלה לעבודת סליחה של שדה תעופה בגבעת שאול. רחוב כנפי נשרים של היום נסלל על-ידינו במקומים, דליים ומריצות. בסוף היום קבלנו שתי פרוסות לחם. בשמינית רכבנו לבית הספר וחזרה למרכז העיר באופניים.

דרך כביש רופין שהיה אז מסלול של שרק חלקו מכוסה באספלט. שום כלי רכב אחר לא עבר, וכשהיינו מגיעים למקום שבו נמצא היום הרמזור השוקק של צומת המצלבה, היינו משחקים "טראפיק" - משחק שבו עומדים במקום והמנצח הוא האחרון שנאלץ להוריד רגל על מנת שלא ליפול, תוך התגרות בחוק היציבות הגירוסקופית שלמדנו בשערי הפיסיקה של מאיר שפירא. אחד מאתנו המשיך בדרך זו, עד שקיבל פרס נובל לכלכלה.

מספר מורים השאירו בנו חותם עמוק לאורך שנותינו בבית הכרם. רשם רב עשה עלינו צבי רבינוביץ' המקסים, לימים צבי אדר, שלימד ספרות עברית ותנ"ך מיד עם תום מלחמת העולם השנייה, כשהוא עדין לבוש במדי הצבא הבריטי של הבריגדה, ועל שורולו הסמל התכול-לבן של החטיבה היהודית הלוחמת.

מסורת של מצוינות כבר 80 שנה

התיכון ליד האוניברסיטה נוסד ב 1935 על ידי האוניברסיטה העברית, כאשר יסוד מרכזי המלווה אותו מאז ועד היום הוא - עידוד תלמידיו לחנור למצוינות אן אקדמית והן חברתית. זאת באמצעות פיתוח סביבה לימודית מאתגרת, מורים טובים ותכניות לימוד ייחודיות. במקביל מטפח בית הספר בתלמידיו מעורבות בחברה הישראלית: מפגשים עם מגזרים שונים בחברה, עיסוק בסוגיות פוליטיות בווערות, עשייה חברתית למען הזולת ומרחב לטיפוח מנהיגות.

ד"ר גלעד אמיר, מנהל

מסורת פורחים

בשלב השני - המשתה עצמו, אשר שמו יצא לפניו בכל רחבי העיר. בערב קיומו, מגיעים מאות אורחים מכל הגלילים, לצפות ולהשתתף בארועים. יש לציון כי בין המגיעים יש הרבה מאוד בוגרים, הזוכים לטובה את המשתה שלהם. המבקרים עוברים מחדר מכיתה אחת לכיתה שניה בסדר מופתי. בסיום הערב, בתום ההופעות בחדרי הכיתות, מפרקים את הבנייה והקמטים ומחזירים את הכיתות למצב שבו יוכלו התלמידים לחזור לשגרת הלימודים.

השנה הנושאים עליהם חשבו התלמידים היו: משחק המונפול, פלייליסט, פיטר פן, חלל והקוסם מארץ עוץ.

רינה גמפל, מנהלת החטיבה העליונה

מסורת החנוכיות של ליד"ה

מדי שנה, עורך בית הספר ערב הוקרה למורים ועובדים המצוינים את שנתם ה-25 בבית הספר, אשר בו מוענקת להם חנוכייה. בערב זה יש הזדמנות לעמיתיו של המורה ולעתים גם לתלמידיו בעבר ובהווה לספר על הצדדים השונים המאפיינים את עבודתו, ולהודות לו על ההשקעה ועל ההתמדה. מסורת החנוכיות, מונהגת כבר עשרות שנים בבית ספר, ומרגשת את כולנו כל פעם מחדש.

ד"ר גלעד אמיר, מנהל

קרב המלגות של עמותת הבוגרים והידידים של בית הספר: מסורת ומסירות

עמותת הבוגרים והידידים של בית הספר התיכון ליד האוניברסיטה הוקמה בשנת 1990. העמותה מוכרת ע"י רשם העמותות ומנוהלת כנדריש בחוק, ומקבלת אישור בהתנדבות תקין מידי שנה. כל פעילות המספר על הצדדים השונים המאפיינים את עבודתו, ולהודות לו על ההשקעה ועל ההתמדה. מסורת החנוכיות, מונהגת כבר עשרות שנים בבית ספר, ומרגשת את כולנו כל פעם מחדש.

סמרה ואקס, מחנכת ואחראית מודל האר"ם

מסורת משלחת גרמניה

השנה חגגנו עשור לקיומה של המשלחת מגרמניה. במשך עשר שנים נפגשים תלמידי ליד"ה עם תלמידים מבית ספר הימשולר לנד, שבסמאכך גרמניה. המפגשים מתקיימים לסירוגין, פעם בארץ ופעם בגרמניה, כשהורי התלמידים המשתתפים במשלחת מארחים את הילדים בביתם, והשורר מתחיל בסוף כיתה י' (ד'), עם הביקור ב"ד ושם" בבקעת הקהילות ונמשך כל שנת הלימודים בכיתה יא' (ה). במסגרת זו מתקיימים סימנים להכנה של המשלחת במשך כשנתיים לפני יציאתם ובמחויבות "יד מרדכי" שבקייבוץ יד מרדכי. בנוסף, נעשות פעילויות הכנה שונות ונוספות בביה"ס.

מסורת המסע לפולין

המסורת לפולין הפכה לתופעות החשובות בעיצוב של זיכרון השואה בסוף המאה ה-20. בכל שנה יוצאים אלפי בני נוער, תלמידי בתי ספר וחניכי תנועות רבות, ישראליים, לסירוגין בפולין, בעיקר לאתרים הקשורים לשואה. עיקר המשתתפים הם בני נוער, כולל צעירים מקהילות בעולם, אך ישנו מספר גדול והולך של משלחות חניכי קורסים בצה"ל וקציני קבע, ואף אנשי מילואים. בביה"ס ליד"ה קיימת מסורת של הוצאת משלחות תלמידים לפולין בכל שנה, והכל מסורת שנות ה-80. בתחילה, מנו המשלחות כ-100 תלמידים-משתתפים ובעשור האחרון גדלו המשלחות לכ-1000 תלמידים-המסעות עצמם מהווים חוויה עמוקה לבני הנוער המשתתפים בהם. במספר רב מאוד של הזדמנויות מתארים בני הנוער חוויה מרגשת מאד, הם מבטאים תחושות רבות, ציוניות, יהודיות, ואוניברסליות.

1988- התקיים "מצעד החיים" הראשון ומאז גובש נוהל מסודר במשרד החינוך. אלפי בני נוער בני 14-17 יוצאים מדי שנה בליד"ה יוצאים לפולין בשנים האחרונות בוגרי כיתות יא' (ה) בדר"כ שבבתיים האחרונים של חודש אוגוסט (סוף החופש הגדול). זאת לאחר תהליך הכנה ארוך שכבר מתחיל בסוף כיתה י' (ד'), עם הביקור ב"ד ושם" בבקעת הקהילות ונמשך במשך כל שנת הלימודים בכיתה יא' (ה). במסגרת זו מתקיימים סימנים להכנה של המשלחת במשך כשנתיים לפני יציאתם ובמחויבות "יד מרדכי" שבקייבוץ יד מרדכי. בנוסף, נעשות פעילויות הכנה שונות ונוספות בביה"ס.

שישי בליד"ה פותח את האביב, והפעם...

תלמידי מגמת קיימות תיכון ליד האוניברסיטה העברית ומנהל קהילתי בית הכרם מזמינים אתכם במסגרת חודש הקיימות העירוני לבוא לחגוג עמנו את תחילת האביב בבוקר של איכות חיים

שוק איכרים - מיד ליד"ה

בשוק תוכלו להתנסות בסדנאות שונות שיתנו לכם כלים לחיים מקיימים יותר, לקנות בגדים יפים, פירות וירקות אורגנים ממגדלי הסביבה, תוצרת בית, משמעים מקומיים. ואם אתם בא לכם לשבת על קפה טוב ואיטי לצד עוגיות וצורת אבות, לשמוע מוזיקה מקומית ולצפות בהצגה יפה, אז בואו לתיכון ליד האוניברסיטה העברית, קמפוס ספרא שבגבעת רם

יום שישי, 24 במרץ
משעה 09:30-12:30

מה קורא בספרייה...

צוות הספרייה